

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/73/2020
Identifikačné číslo spisu: 0018207004
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:0018207004.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného JUDr. Pavlom Pospechom, advokátom, so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec, proti žalovanej: I. A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. č. XXXX/XXX, XXX XX L., (pôvodne Ing. Ľubica Šubáková, s miestom podnikania Topolianska č. 2829/174, 071 01 Michalovce, IČO: 37 314 742, podnikateľská činnosť ukončená ku dňu 11.11.2020), zastúpenej JUDr. Stanislavom Irsákom, advokátom, so sídlom Kolárska 4, 813 42 Bratislava, o zaplatenie istiny 13.420,43 Eur s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe žalovanej zo dňa 25.09.2019, vedenom na Okresnom súde Michalovce, pod sp. zn. 18Cb/85/2018, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce zo dňa 23. apríla 2020, č. k. 18Cb/85/2018-265, takto

rozhodol:

I. Dovolacie konanie z a s t a v u j e .

II. Žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce uznesením zo dňa 12. marca 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom, č. k. 18Cb/85/2018-251, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia súdny poplatok za podané odvolanie proti výroku I. a IV. (zo sumy 5.651,- Eur, t. j. výrok I. 3.258,08 Eur + výrok IV. 2.393,12 Eur + výrok IV. o určenie neplatnosti zmlúv) vo výške 339,- Eur + 99,50 Eur, spolu 438,50 Eur, a to podľa položky č. 1 písm. a/, položky č. 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov podľa zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

2. Okresný súd Michalovce uznesením zo dňa 12. marca 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom, č. k. 18Cb/85/2018-253, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia súdny poplatok za vzájomnú žalobu zo dňa 25.09.2019 (dva výroky - 99,50 Eur + 6 % zo sumy 2.393,12 Eur, t. j. 143,50 Eur), spolu v sume 243,- Eur, a to podľa položky č. 1 písm. a/, položky č. 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „sadzobníka“) podľa zákona o súdnych poplatkoch.

3. Proti uvedeným uzneseniam vydaným vyšším súdnym úradníkom podala žalovaná sťažnosti, o ktorých rozhodol Okresný súd Michalovce uznesením zo dňa 23. apríla 2020, č. k. 18Cb/85/2018-265, výrokom I. zamietol sťažnosť žalovanej zo dňa 31.03.2020 (č. l. 258, 259 spisu), proti uzneseniu súdneho úradníka zo dňa 12.03.2020, č. k. 18Cb/85/2018-251, o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 438,50 Eur a výrokom II. zamietol sťažnosť žalovanej zo dňa 31.03.2020 (č. l. 261, 262 spisu), proti uzneseniu súdneho úradníka zo dňa 12.03.2020, č. k. 18Cb/85/2018-253, o povinnosti zaplatiť súdny poplatok zo vzájomnej žaloby, vo výške 243,00 Eur.

4. V rámci odôvodnenia okresný súd uviedol, že žalovanou podané sťažnosti nie sú dôvodné s tým, že súdne poplatky boli vyrubené podľa položky 1 písm. a/, b/ Sadzobníka súdnych poplatkov správne, nakoľko žalovaná nebola v konaní oslobodená od súdnych poplatkov. Okresný súd zdôraznil, že predmetom konania nie je ochrana práva spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, pretože zo Zmluvy o úvere č. 231483-71318, zo dňa 24.02.2016 (č. l. 7-11 spisu) v článku I. bod 1.1. bolo zistené, že veriteľ (žalobca) poskytol dlžníkovi (žalovanej) na účely výkonu jeho podnikateľskej činnosti úver v dohodnutej výške 4.400,- Eur a podľa článku 1.2. dlžník pri uzatváraní a plnení tejto zmluvy vystupuje ako podnikateľský subjekt a poskytnutý úver použije na účel vyplývajúci a súvisiaci s výkonom jeho podnikateľskej činnosti, t. j. na nákup automobilu.

5. Okresný súd rovnako poukázal na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 12. februára 2020, č. k. 18Cb/85/2018-215, v ktorom sa tento vysporiadal s otázkou, či sa v danom prípade jedná o zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka alebo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere s poukazom na ustanovenie § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka. V rozsudku súd prvej inštancie skonštatoval, že zmluva má charakter podnikateľskej zmluvy, keďže je charakterizovaná podnikateľským účelom s ohľadom na okolnosti pri jej uzatváraní, ako aj dôkazy, ktoré boli súdu predložené. V súvislosti uplatneným nárokom žalovanej prostredníctvom vzájomnej žaloby, súd prvej inštancie poukázal na rovnaký charakter úverových zmlúv, na ktoré žalovaná poukázala (č. l. 77-85, 86-94 spisu), kde vystupuje žalovaná ako podnikateľka s uvedením IČO: 37 314 742.

6. V závere okresný súd uzavrel, že súd správne rozhodol o povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok za vzájomnú žalobu 243,- Eur (dva výroky 99,50 Eur položka 1 písm. b/ sadzobníka + 6 % zo sumy 2.392,12 Eur položka 1 písm. a/ sadzobníka 143,50 Eur) a za odvolanie o výške 438,50 Eur (zo sumy 5.651,- Eur - výrok I. 3.258,08 Eur + IV. výrok 2.393,12 Eur bezdôvodné obohatenie = 339,- Eur) + 99,50 Eur podľa položky 1 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch. Na základe uvedeného okresný súd žalovanou podané sťažnosti zamietol v zmysle ust. § § 250 ods. 1 C. s. p. ako nedôvodné.

7. Proti uzneseniu okresného súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“) prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila tým, že jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ust. § 420 písm. f/ C. s. p.) a jedná sa o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

8. V rámci podaného dovolania žalovaná namietla nesprávnosť a protiprávnosť napadnutého uznesenia okresného súdu. Žalovaná trvala na tom, že úverová zmluva, na základe ktorej žalobca uplatňuje svoj nárok, je formulárovou zmluvou, ktorú žalobca používa na poskytovanie spotrebiteľských úverov. Ustanovenia zmluvy týkajúce sa osoby dlžníka (žalovanej) ako podnikateľa, ktorý berie úver na podnikateľské účely, považuje žalovaná za účelové, aby nebolo možné meniť alebo ovplyvniť znenie

zmluvy, a preto ich považuje pre rozpor s ust. § 7 ods. 1, 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa za absolútne neplatné podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaná poukázala aj na ďalšie úverové zmluvy iných dlžníkov žalobcu, v ktorých dlžníkom bola opäť osoba podnikateľa, ale úver bol žalobcom poskytnutý dlžníkom na osobnú spotrebu, teda sa jednalo o spotrebiteľský úver. Takýto postup žalobcu vo formulárových úverových zmluvách považuje žalovaná za nekalú obchodnú praktiku žalobcu používanú voči spotrebiteľom, ktorou sú títo formálne zbavení svojich práv vyplývajúcich z právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa. Neplatnosť vyššie uvedených ustanovení zmluvy o úvere má podľa žalovanej za následok absolútnu neplatnosť celej zmluvy o úvere, ako aj prípadných akcesorických vzťahov s ňou súvisiacich (napr. záložných zmlúv, notárskych zápisníc, iných zábezpek alebo vykonaných dražieb, exekúcií, konkurzných konaní vedených voči dlžníkom). V závere dovolania žalovaná navrhla zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu a priznaním náhrady trov dovolacieho konania žalovanej voči žalobcovi.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o dovolaní žalovanej.

10. Podľa ust. § 161 ods. 1 C. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

11. Procesné podmienky v civilnom sporovom konaní, i napriek tomu, že ich Civilný sporový poriadok ako základný procesný predpis výslovne nevypočítava, možno považovať za predpoklady (existujúce tak na strane súdu ako i na strane strán sporu), ktoré musia byť nevyhnutne splnené, aby sa dosiahol cieľ civilného sporového konania. Procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady rozhodovania vo veci samej a súd ich skúma ex offo. Ak súd pri ich skúmaní dôjde k záveru, že v konaní ide o taký ich nedostatok, ktorý nemožno odstrániť, konanie zastaví § 161 ods. 2 C. s. p.). Medzi tieto procesné podmienky nepochybne patrí aj funkčná príslušnosť súdu na prejednanie vecí vyplývajúca zo zákona.

12. Z podania žalovanej, či už z hľadiska formálneho (najmä označenia opravného prostriedku) ako i obsahového (predovšetkým citácie relevantných zákonných ustanovení, ako aj argumentácie dôvodov a vymedzenia toho, čo strana sporu žiada) možno bez pochybností vyvodiť, že tento procesný úkon žalovanej v predmetnej veci, ktorým napadla uznesenie okresného súdu, ktorým boli zamietnuté sťažnosti proti uzneseniam vydaným vyšším súdnym úradníkom o vyrubení súdneho poplatku za podané odvolanie a vzájomnú žalobu, je dovolaním v zmysle § 419 a nasl. C. s. p.

13. Podľa ust. § 34 C. s. p., o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa ust. § 35 C. s. p., o dovolaní rozhoduje najvyšší súd.

15. Podľa ust. § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

16. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že najvyšší súd je funkčne príslušný rozhodovať iba o dovolaniach, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacích súdov; tzn. prípady, v ktorých je rozhodnutie krajského súdu rozhodnutím odvolacieho súdu. Dovolaním nie je možné napadnúť rozhodnutie súdu prvej inštancie, z čoho vyplýva, že dovolanie možno podať až po predchádzajúcom podaní odvolania.

17. V predmetnej veci však rozhodnutie okresného súdu, ktorým boli zamietnuté sťažnosti proti uzneseniam vydaným vyšším súdnym úradníkom o vyrubení súdneho poplatku za podané odvolanie a vzájomnú žalobu, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vydaného v rámci odvolacieho konania. Funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na prejednanie podaného dovolania žalovanej preto nie je daná.

18. Chýbajúca funkčná príslušnosť ktoréhokoľvek súdu na prejednanie určitej veci, ktorá inak patrí do právomoci súdu predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konanie o dovolaní žalovanej proti uzneseniu okresného súdu podľa ust. § 419 C. s. p. v spojení s ust. § 161 ods. 2 C. s. p. zastavil bez toho, aby preskúmal vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 256 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 453 ods. 1 C. s. p.).

21. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.